

04164002 számú Ékszerbecsüs megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

2.1 Megnevezése: Ékszerbecsüs

2.2 Ágazat megnevezése: Kereskedelem

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0416 Nagy- és kiskereskedelem

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: - 11.2

Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek meghatározásához és kereskedelméhez szükséges ismeretek

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Az írásbeli feladat minimum 50, maximum 60 feladatból áll, és az alábbi témakörök tanulási eredményeit méri:

Ékszerek, dísz tárgyak az egyes művészettörténeti korokban

Ékszer és dísz tárgy típusok jellemzői

Készítési és díszítő technikák

Liturgikus rendeltetésű ötvöstárgyak

Általános drágakő tudomány: szakkifejezések, fizikai tulajdonságok, csiszolási formák

A gyémánt tulajdonságai, minősítése a 4C alapján, összetévesztési lehetőségei

A fontosabb színes drágakövek jellemzői

Szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok tulajdonságai

Drágakő-vizsgálati eszközök, műszerek, módszerek

Nemesfémek fajtái, ötvözetei, jellemzői, ötvözetszámítás

Nemesfém-vizsgálati módszerek

Nemesfémek hitelesítése, a fémjelzés története

Ékszer- és fémjel-hamisítások módszerei, felismerésük lehetőségei
Az ékszerek, dísztárgyak, drágakövek becsértékének meghatározása

Kommunikáció a felvevőhelyen

Biztonsági, vagyónvédelmi előírások

Műtárgyvéddelem, védett műtárgyak, vámügyi szabályok

Vállalkozási formák

Fogyasztóvédelem a kereskedelemben

Az ékszerek, dísztárgyak, drágakövek kereskedelmének sajátosságai

A zálog fogalma, a zálog típusai, zálogtevékenység

Készpénzes felvásárlás, bizományosi konstrukció, aukciós tevékenység

A fogyasztói ár, készpénzes felvásárlási ár, a bizományi átvételi ár, az aukciós kikiáltási ár, és a zálogkölcsön összegének kialakítása

Baleset-, munka-, tűz-, áru- és vagyónvédelem a kereskedelmi/zálog egységekben

Az alábbi feladattípusok közül legalább 4 jelenjen meg a feladatlapon:

- Esettanulmány értelmezése: a megadott szempontok szerint, a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre.
- Számítási feladat: a megadott adatok alapján egyszerű számításokat kell elvégezni.
- Feleletválasztás: legalább három megadott válasz közül kell megjelölni a helyes választ.
- Párosítás: képeket és meghatározásokat kell párosítani.
- Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz vagy hamis.
- Sorrendbe rendezés: stílusok, fémjelek, drágakő keménységi fokozatok.

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: 1. Az értékelés a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes kérdésekre, feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során részpont adható, de az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható. Ha a feladatnál többféle megoldás is lehetséges, akkor a javítási-értékelési útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

2. Az értékelés százalékos formában történik.

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek meghatározása, értékbecslése, felvásárlása/átvétele

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A projektfeladat két gyakorlati feladatból és egy választott vizsgatárgy meghatározásának szóbeli bemutatásából áll az alábbiak szerint:

1. vizsgarész: minimum 15 db, maximum 20 db tárgy (ékszer, dísz tárgy, drágakő) meghatározása, értékbecslése.
2. vizsgarész: 2 db meghatározott vizsgatárgy (ékszer, dísz tárgy vagy drágakő) felvásárlása/átvétele a vizsgázó által húzott feladatban meghatározott konstrukcióban, a megfelelő bizonylat felhasználásával.
3. vizsgarész: 1 db, vizsgabizottság által választott vizsgatárgy (ékszer, dísz tárgy vagy drágakő) meghatározásának és értékbecslésének szóbeli bemutatása, a tárggyal kapcsolatos szakmai beszélgetés lefolytatása a vizsgáztatóval.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc, amiből az első vizsgarész 150 perc, a második 15 perc, a harmadik vizsgarész pedig szintén 15 perc.

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60 %

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: 1. Az ékszerek és dísz tárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: szakmai megnevezés, anyag, finomság, kő (amennyiben van benne), kor-stílus, készítés helye, készítés technikája, megjegyzés (jelzések, állapot), bruttó tömeg, becsérték.

2. A drágakövek vizsgálatakor a vizsgázók egy drágakő-vizsgálati jegyzőkönyvet töltenek ki, amiben a következő adatokat kell rögzíteni: azonosító adatok; polarizskópos vizsgálat adatai; refraktométeres mérés adatai; mikroszkópos vizsgálat adatai; lumineszcencia; sűrűség; egyéb jellemzők; a vizsgálat eredménye; minősítés; becsérték. Csak azon mérési adatok feltüntetése szükséges, amik feltétlenül szükségesek a kő beazonosításához és meghatározásához.

3. A feladatlap és a vizsgálati jegyzőkönyv értékelése a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes szempontok és vizsgálati eredmények leírására vonatkozó pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

4. Az értékelés százalékos formában történik.

Projektfeladat	Értékelés
1. vizsgarész	70%
2. vizsgarész	10%
3. vizsgarész	20%

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A vizsgabizottságban legalább egy olyan személynek lennie kell, aki rendelkezik a megfelelő szakirányú becsüsi végzettséggel, vagy szakirányú felsőfokú végzettséggel.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

arany ékszerek, ezüst ékszerek, hamis ékszerek, ezüst dísz tárgyak, alpakka dísz tárgyak
gyémántok, színes drágakövek, szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok
gyémánttesztetek
nappali fény lámpák
karátkések
hakák
Leveridge-gauge
karátmérleg
grammos mérleg
összehasonlító kősorozat
polariszkópok
refraktométerek
drágakő-mikroszkópok
UV-lámpa: rövid, hosszú hullámhosszú
jegykönyvek
reflektométer

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

1. Az írásbeli vizsga megszervezhető számítógépes online környezetben. A vizsgán számológép használható.
2. A projektfeladat megoldásához a vizsgázó saját jegyzetei, táblázatai, katalógusai, vizsgáló és mérő eszközei, valamint számológépe, telefonja használható.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

12 A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek

A szakmai képzés keretében elengedhetetlen, hogy a résztvevők valódi tárgyakat (ékszereket, dísz tárgyakat, drágaköveket) is vizsgáljanak, használják a vizsgálathoz szükséges eszközöket.

Az alábbi lista tartalmazza a képzés megszervezéséhez szükséges felszerelések minimumát:

arany ékszerek, ezüst ékszerek, hamis ékszerek, ezüst dísz tárgyak, alpakka dísz tárgyak
gyémántok, színes drágakövek, szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok
Próbakövek
nemesfém karctűk (próbatűk)
próbasavak (14 kt-os, 18 kt-os, salétromsav, platinasav, ezüstvíz)
gumikesztyű
csiszoló vászon
nagyítók
fapálcika
gyémántteszter
nappali fény lámpák
karátkések
hakák
Leveridge-gauge
karátmérleg
grammos mérleg
gyémánt szín-összehasonlító kőszorozat
számológép
fényképmásolatok
katalógusok, jegykönyvek
cérnakesztyű
polarizkópok
refraktométerek
drágakő-mikroszkópok
UV-lámpa
dikroszkóp
oktatástechnikai eszközök